

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1977 Nr. 33

A. TITEL

*Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen verontreiniging
door chloriden, met Bijlagen;
Bonn, 3 december 1976*

B. TEKST ¹⁾**Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen
verontreiniging door chloriden**

De Regering van de Bondsrepubliek Duitsland;
de Regering van de Franse Republiek;
de Regering van het Groothertogdom Luxemburg;
de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en
de Regering van de Zwitserse Bondsstaat;

verwijzend naar de Overeenkomst van 29 april 1963 nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging,
in aanmerking nemende de huidige belasting van de Rijn met chloride-ionen,

zich bewust van de schade die daaruit zou kunnen voortvloeien,

verwijzend naar de bevindingen tijdens, en de resultaten van de op 25 en 26 oktober 1972 te 's-Gravenhage gehouden ministersconferentie over de verontreiniging van de Rijn, bij gelegenheid waarvan de wens is geuit de kwaliteit van het Rijnwater traspgewijs zodanig te verbeteren dat aan de Nederlands-Duitse grens het gehalte van 200 mg/l chloride-ionen niet wordt overschreden,

zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

1. De Overeenkomstsluitende Partijen versterken hun samenwerking met het oog op de bestrijding van de verontreiniging van de Rijn door chloride-ionen in een eerste stap op grond van de bepalingen van deze Overeenkomst.

2. In Bijlage A bij de Overeenkomst wordt omschreven wat de Overeenkomstsluitende Partijen voor de toepassing van deze Overeenkomst onder „Rijn” verstaan.

Artikel 2

1. De lozingen van chloride-ionen in de Rijn worden verminderd met ten minste 60 kg chloride-ionen per seconde (jaargemiddelde). Dit doel wordt op het grondgebied van de Franse Republiek in fasen verwezenlijkt.

2. Ten dienste van de nakoming van de in het voorgaande lid vervatte verplichting zal de Franse Regering volgens het gestelde in Bijlage I bij

¹⁾ De Duitse tekst is niet afgedrukt.

**Convention relative à la protection du Rhin contre la pollution
par les chlorures**

Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne,
le Gouvernement de la République Française,
le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg,
le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas,
et le Gouvernement de la Confédération Suisse,

se référant à l'Accord du 29 avril 1963 concernant la Commission
Internationale pour la protection du Rhin contre la pollution,
considérant la charge actuelle du Rhin en ions-chlore,

conscients des dommages qui pourraient en résulter,

se référant aux constatations et aux résultats de la conférence ministérielle sur la pollution du Rhin des 25 et 26 octobre 1972 à La Haye, au cours de laquelle avait été exprimé le souhait d'une amélioration progressive de la qualité des eaux du Rhin, de sorte que la teneur de 200 mg/l d'ions-chlore ne soit pas dépassée à la frontière germano-néerlandaise,

sont convenus de ce qui suit:

Article 1er

1. Les Parties contractantes renforcent leur collaboration en vue de lutter contre la pollution du Rhin par les ions-chlore sur la base, dans une première étape, des dispositions de la présente Convention.

2. L'annexe A à la Convention précise ce que les Parties contractantes entendent par „Rhin” pour l'application de ladite Convention.

Article 2

1. Les rejets d'ions-chlore dans le Rhin seront réduits d'au moins 60 kg/s d'ions-chlore (moyenne annuelle). Cet objectif sera réalisé progressivement et sur le territoire français.

2. Pour mettre en oeuvre l'engagement prévu au paragraphe précédent, le Gouvernement français fera réaliser dans des conditions prévues à

deze Overeenkomst een inrichting ten behoeve van de injectie in de diepe ondergrond van de Elzas doen oprichten, teneinde de lozing van de kalimijnen van de Elzas gedurende een periode van 10 jaar met een eerste hoeveelheid ter grootte van 20 kg chloride-ionen per seconde te verminderen. De inrichting wordt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen achttien maanden na de inwerkingtreding van de Overeenkomst geïnstalleerd.

De Franse Regering houdt de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (hierna te noemen „Internationale Commissie”) terzake regelmatig op de hoogte.

3. De Overeenkomstsluitende Partijen zijn overeengekomen dat de Franse Regering met inachtneming van de resultaten verkregen tijdens de eerste fase zoals bedoeld in het tweede lid, alle maatregelen zal nemen opdat het in het eerste lid vervatte doel vóór 1 januari 1980 door injectie in de ondergrond van de Elzas of op andere wijze wordt bereikt, onder voorbehoud van overeenstemming over de technische modaliteiten van het project en de financiering van de daaraan verbonden kosten.

4. De Franse Regering legt een totaalplan voor inzake de technische modaliteiten en de kosten verbonden aan de maatregelen die krachtens het derde lid genomen dienen te worden.

Artikel 3

1. De Overeenkomstsluitende Partijen nemen op hun grondgebied de nodige maatregelen teneinde een toename van de hoeveelheden van de in het stroomgebied van de Rijn geloosde chloride-ionen te voorkomen. De waarden van de nationale vrachten zijn vervat in Bijlage II.

2. Een toename van de hoeveelheden chloride-ionen afkomstig uit individuele lozingen, wordt slechts toegelaten voor zover elders op het grondgebied der betrokken Overeenkomstsluitende Partij een compensatie voor deze vrachten tot stand wordt gebracht of in het kader van de Internationale Commissie een compensatie in totaliteit kan worden gevonden. Deze bepaling laat de toepassing van artikel 6 onverlet.

3. Een Overeenkomstsluitende Partij kan bij uitzondering op grond van dwingende redenen, na de Internationale Commissie om een oordeel te hebben verzocht, een toename toestaan zonder dat onmiddellijk voor compensatie wordt gezorgd.

4. De Overeenkomstsluitende Partijen controleren alle chloride-ionenlozingen van meer dan 1 kg/s in het stroomgebied van de Rijn op hun grondgebied.

5. Iedere Overeenkomstsluitende Partij doet de Internationale Commissie eenmaal per jaar een verslag toekomen waaruit de ontwikkeling van de chloride-ionenvracht van het Rijnwater zo nauwkeurig mogelijk

l'annexe I de la présente Convention une installation d'injection dans le sous-sol alsacien en vue de réduire pendant une durée de dix ans les rejets des Mines de Potasse d'Alsace d'une première quantité de l'ordre de 20 kg/s d'ions-chlore. L'installation est mise en place dès que possible, au plus tard dans un délai de dix-huit mois après l'entrée en vigueur de la Convention. Le Gouvernement français en informe régulièrement la Commission Internationale pour la protection du Rhin contre la pollution (ci-après dénommée „la Commission Internationale”).

3. Les Parties contractantes sont convenues que le Gouvernement français prendra, après considération des résultats obtenus dans la première phase prévue au paragraphe 2, toutes les mesures pour faire atteindre avant le 1er janvier 1980, par injection dans le sous-sol alsacien ou par d'autres moyens, l'objectif fixé au paragraphe 1, sous réserve d'un accord sur les modalités techniques du projet et sur le financement des coûts y afférents.

4. Le Gouvernement français présente un plan global sur les modalités techniques et les coûts des mesures à prendre pour l'application du paragraphe 3.

Article 3

1. Les Parties contractantes prennent, sur leur territoire, les dispositions requises pour éviter l'augmentation des quantités d'ions-chlore rejetées dans le bassin du Rhin. Les valeurs des charges nationales figurent à l'annexe II.

2. Les augmentations des quantités d'ions-chlore provenant de rejets isolés ne sont admissibles que dans la mesure où les Parties contractantes concernées procèdent sur leur territoire à une compensation de la charge ou si une compensation globale peut être trouvée dans le cadre de la Commission Internationale. Cette disposition ne fait pas obstacle à l'application de l'article 6.

3. Une Partie contractante peut exceptionnellement, pour des raisons impératives et après avoir demandé l'avis de la Commission Internationale, autoriser une augmentation sans qu'une compensation immédiate soit opérée.

4. Les Parties contractantes contrôlent tous les rejets d'ions-chlore supérieure à 1 kg/s dans le bassin du Rhin sur leur territoire.

5. Chaque Partie contractante adresse une fois par an à la Commission Internationale un rapport qui fait ressortir de façon aussi précise que possible l'évolution de la charge en ions-chlore des eaux du Rhin. Ce

kan worden opgemaakt. Dit verslag is gebaseerd op alle relevante gegevens van de voorziene nationale meetprogramma's en maakt een onderscheid tussen lozingen van meer dan 1 kg/s en overige lozingen. In geval het niet mogelijk is een dergelijk onderscheid te maken, dient hiervan aan de Internationale Commissie rekenschap te worden afgelegd.

6. De in het eerste lid genoemde Bijlage, alsmede de grenswaarde van 1 kg chloride-ionen per seconde worden jaarlijks door de Internationale Commissie in het licht van de ontwikkelingen aan een onderzoek onderworpen. Zonodig stelt zij de Regeringen een aanpassing van de Bijlage voor.

Artikel 4

1. De Franse Regering kan eigener beweging of op verzoek van een andere Overeenkomstsluitende Partij de injectie of het terughouden van chloride-ionen doen onderbreken wanneer zich ernstige gevaren voordoen voor het milieu, en met name voor het grondwater.

2. De Franse Regering, of iedere andere Partij die erom verzoekt, stelt onmiddellijk de Internationale Commissie op de hoogte van de situatie en doet opgave van de omvang en de aard der gevaren.

3. De Franse Regering neemt onmiddellijk de maatregelen die de situatie vereist. Zij stelt de Internationale Commissie hiervan in kennis. Wanneer de situatie niet langer geacht wordt gevaarlijk te zijn, dient de injectie of het terughouden van chloride-ionen onverwijld te worden hervat.

4. De Overeenkomstsluitende Partijen raadplegen elkaar op verzoek van één hunner in de Internationale Commissie teneinde, zonodig, aanvullende maatregelen te treffen.

Artikel 5

Indien de injectie of de inhouding van chloride-ionen schade veroorzaakt waarvan de vergoeding niet geheel of gedeeltelijk op de stichters van het werk of op derden kan worden verhaald, plegen de Overeenkomstsluitende Partijen op verzoek van één van hen overleg over een eventuele bijdrage die aan de Franse Regering zou kunnen worden verleend.

Artikel 6

De Internationale Commissie zal binnen vier jaar na inwerkingtreding van de Overeenkomst voorstellen aan de Overeenkomstsluitende Partijen doen over de wijze waarop trapsgewijze een verdergaande beperking van de chloride-ionenvracht over de gehele loop van de Rijn kan worden verwezenlijkt.

rapport est fondé sur toutes les données significatives des programmes nationaux de mesure prévus, et distingue les rejets supérieures à 1 kg/s des autres rejets. S'il est impossible d'établir une telle distinction, il doit en être rendu compte à la Commission Internationale.

6. L'annexe mentionnée au paragraphe 1 ainsi que la valeur-limite de 1 kg/s d'ions-chlore sont examinées chaque année par la Commission Internationale en fonction de l'évolution de la situation. En cas de besoin elle propose aux Gouvernements une adaptation de l'annexe.

Article 4

1. Le Gouvernement français, de sa propre initiative ou à la requête d'une autre Partie contractante, peut faire interrompre l'opération d'injection ou de résorption d'ions-chlore lorsque de graves dangers se manifestent pour l'environnement et notamment la nappe phréatique.

2. Le Gouvernement français, ou toute autre Partie requérante, informe immédiatement la Commission Internationale de la situation et lui communique des données sur l'étendue et la nature des dangers.

3. Le Gouvernement français prend immédiatement les mesures que la situation rend nécessaires. Il en informe la Commission Internationale. Lorsque la situation n'est plus estimée dangereuse, l'opération d'injection ou de résorption d'ions-chlore est à reprendre sans délai.

4. Les Parties contractantes, à la demande de l'une d'entre elles, se consultent au sein de la Commission Internationale en vue de prendre le cas échéant des mesures complémentaires.

Article 5

Si l'opération d'injection ou de résorption d'ions-chlore donne lieu à des dommages dont l'indemnisation ne peut être assurée en tout ou en partie par les constructeurs de l'ouvrage ou des tiers, les Parties contractantes se consultent à la demande de l'une d'entre elles sur une contribution éventuelle qu'il pourrait y avoir lieu de verser au Gouvernement français.

Article 6

La Commission Internationale présentera aux Parties contractantes dans un délai de quatre ans après l'entrée en vigueur de la Convention des propositions concernant les moyens de réaliser progressivement une nouvelle limitation de la charge en ions-chlore sur l'ensemble du cours du Rhin.

Artikel 7

1. De kosten welke voortvloeien uit de in artikel 2, tweede lid, bedoelde injectie en uit de voorbereidende werkzaamheden, neemt men aan Franse zijde op zich.

2. De hieronder vermelde Overeenkomstsluitende Partijen dragen in de vorm van een forfaitair vastgesteld bedrag bij in de totale kosten van honderd twee en dertig miljoen Franse franken, volgens de volgende verdeelsleutel:

de Bondsrepubliek Duitsland dertig procent
het Koninkrijk der Nederlanden vierendertig procent
de Zwitserse Bondsstaat zes procent

De bijdragen worden uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst gestort.

3. Nadat overeenkomstig artikel 2, vierde lid, een totaalplan is voorgelegd, plegen de Overeenkomstsluitende Partijen op verzoek van de Franse Regering overleg over de financiering van de, met het oog op de ten uitvoerlegging van artikel 2, derde lid, te nemen maatregelen, op basis van de in het tweede lid van het onderhavige artikel gebruikte verdeelsleutel. In het financieringsplan worden eveneens verwerkt de kosten van het voorbereidend onderzoek, met name van de studies en exploraties, en bovendien de onvoorziene kosten voor zover deze niet door de financiering van de eerste fase konden worden gedekt.

Artikel 8

De betalingen bedoeld in artikel 7, tweede lid, worden verricht in Franse franken, op rekeningnummer 440-09/ligne 1 bij het Agence Comptable Centrale du Trésor français.

Artikel 9

Wanneer de Commissie na inwerkingtreding van deze Overeenkomst vaststelt dat op één van haar meetpunten de chloride-ionenvracht en -concentratie een stijgende lijn blijft vertonen, verzoekt zij de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied zich de oorzaak van deze ontwikkeling bevindt, de nodige maatregelen te treffen om aan deze toestand een einde te maken.

Artikel 10

1. Indien de toepassing van artikel 9 aanleiding geeft tot moeilijkheden, en zes maanden zijn verstreken nadat de Internationale Commissie deze moeilijkheden heeft vastgesteld, kan zij, teneinde aan de Regeringen terzake rapport uit te brengen op verzoek van een Overeenkomstsluitende Partij de diensten van een onafhankelijk deskundige inroepen.

Article 7

1. Les dépenses résultant de l'injection prévue au paragraphe 2 de l'article 2 et des travaux préparatoires sont prises en charge par la partie française.

2. Les Parties contractantes ci-dessous mentionnées contribuent, par le versement d'une somme forfaitaire, aux coûts totaux d'un montant de cent trente-deux millions de francs français selon la répartition suivante:

Republique fédérale d'Allemagne	trente pour cent
Royaume des Pays-Bas	trente-quatre pour cent
Confédération Suisse	six pour cent

Les contributions sont versées au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur de la présente Convention.

3. Les Parties contractantes délibèrent, après présentation du plan global prévu au paragraphe 4 de l'article 2 et à la demande du Gouvernement français, du financement des mesures à réaliser en vue de l'application du paragraphe 3 de l'article 2, sur la base de la clé utilisée au paragraphe 2 ci-dessus. Sont également compris dans le plan de financement les coûts des recherches préparatoires notamment ceux qui sont relatifs aux études et aux explorations, et d'autre part les dépenses imprévisibles pour autant qu'elles n'ont pas pu être couvertes par le financement de la première phase.

Article 8

Les versements prévus à l'article 7, paragraphe 2 sont effectués, en francs français, au compte no 440-09/ligne 1 auprès de l'Agence Comptable Centrale du Trésor français.

Article 9

Lorsque, après l'entrée en vigueur de la présente Convention, la Commission Internationale constate qu'à l'un des points de mesure, la charge et la concentration en ions-chlore présentent une tendance continue à s'accroître, elle demande à chaque Partie contractante sur le territoire de laquelle se situe la cause de cet accroissement de prendre les dispositions nécessaires pour y mettre fin.

Article 10

1. Si des difficultés résultent de l'application de l'article 9, et qu'un délai de six mois s'est écoulé depuis leur constatation par la Commission Internationale, celle-ci, aux fins de présenter un rapport aux Gouvernements, peut recourir, sur la demande d'une Partie contractante, aux services d'un expert indépendant.

2. De kosten van het onderzoek, met inbegrip van het honorarium van de deskundige worden over de hieronder vermelde Overeenkomstsluitende Partijen als volgt verdeeld:

de Bondsrepubliek Duitsland	tweezevende	(2/7)
de Franse Republiek	tweezevende	(2/7)
het Koninkrijk der Nederlanden	tweezevende	(2/7)
de Zwitserse Bondsstaat	eenzevende	(1/7)

De Internationale Commissie kan in bepaalde gevallen tot een andere verdeling besluiten.

Artikel 11

Wanneer één der Overeenkomstsluitende Partijen een plotselinge en aanzienlijke toeneming van chloride-ionen in het water van de Rijn vaststelt, of wanneer zij kennis draagt van een ongeval, waarvan de gevolgen de kwaliteit van dit water ernstig kunnen bedreigen, stelt zij hiervan de Internationale Commissie en de Overeenkomstsluitende Partijen die hierdoor kunnen worden getroffen, onverwijld in kennis volgens een door de Internationale Commissie vast te stellen procedure.

Artikel 12

1. Iedere betrokken Overeenkomstsluitende Partij neemt op de overeengekomen meetstations de installatie en het in bedrijf houden van meetapparaten en -systemen voor zijn rekening, die dienen om de concentratie van chloride-ionen in het Rijnwater te controleren.

2. De chloride-ionenvrachten worden bepaald op basis van de metingen, die volgens de aanbevelingen van de Internationale Commissie worden verricht.

3. De Overeenkomstsluitende Partijen stellen de Internationale Commissie regelmatig en tenminste elke zes maanden op de hoogte van de resultaten van de controles die op grond van het bepaalde in het eerste lid worden verricht.

Artikel 13

Ieder geschil tussen de Overeenkomstsluitende Partijen met betrekking tot de uitlegging of de toepassing van deze Overeenkomst dat niet door onderhandelingen kan worden beslecht, wordt, tenzij de partijen bij het geschil anders beslissen, op verzoek van één van hen, voorgelegd aan een scheidsgerecht overeenkomstig de bepalingen vervat in Bijlage B. Deze Bijlage evenals Bijlagen A, I en II vormen een integrerend bestanddeel van deze Overeenkomst.

Artikel 14

Elk der ondertekenende Partijen deelt de Regering van de Zwitserse Bondsstaat mede wanneer aan de vereiste procedures voor de inwerking-

2. Les frais afférents à l'enquête, y inclus les honoraires de l'expert, sont répartis entre les Parties contractantes ci-dessous mentionnées de la manière suivante:

République fédérale d'Allemagne	deux septièmes	(2/7)
République Française	deux septièmes	(2/7)
Royaume des Pays-Bas	deux septièmes	(2/7)
Confédération Suisse	un septième	(1/7)

La Commission Internationale peut, dans certains cas, déterminer une autre répartition.

Article 11

Lorsqu'une Partie contractante constate dans les eaux du Rhin un accroissement soudain et notable en ions-chlore ou a connaissance d'un accident dont les conséquences sont susceptibles de menacer gravement la qualité de ces eaux, il en informe sans retard la Commission Internationale et les Parties contractantes susceptibles d'en être affectées selon une procédure à élaborer par la Commission Internationale.

Article 12

1. Chaque Partie contractante concernée prend à sa charge aux stations de mesure convenues l'installation et le fonctionnement des appareils et des systèmes de mesure servant à contrôler la concentration en ions-chlore dans les eaux du Rhin.

2. Les charges en ions-chlore seront déterminées sur la base des mesures effectuées conformément aux recommandations de la Commission Internationale.

3. Les Parties contractantes informent régulièrement et au moins tous les six mois la Commission Internationale des résultats des contrôles effectués en application du paragraphe 1 ci-dessus.

Article 13

Tout différend entre des Parties contractantes relatif à l'interprétation ou à l'application de la présente Convention et qui n'aura pu être réglé par voie de négociation est, sauf si les Parties au différend en disposent autrement, soumis, à la requête de l'une d'entre elles, à l'arbitrage conformément aux dispositions de l'annexe B. Celle-ci, ainsi que les annexes A, I et II, fait partie intégrante de la présente Convention.

Article 14

Chaque Partie signataire notifiera au Gouvernement de la Confédération Suisse l'exécution des procédures requises en ce qui la concerne

trekking van deze Overeenkomst is voldaan. Deze treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de ontvangst van de laatste kennisgeving.

Artikel 15

Na het verstrijken van een tijdvak van drie jaar na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst, kan zij te allen tijde door elk van de Overeenkomstsluitende Partijen worden opgezegd, door middel van een kennisgeving aan de Regering van de Zwitserse Bondsstaat. De opzegging wordt voor de opzeggende Partij van kracht zes maanden na ontvangst van de kennisgeving door de Regering van de Zwitserse Bondsstaat. Geen enkele opzegging kan tot gevolg hebben dat de continuïteit van de taken, waarvoor een internationale financiering heeft plaatsgevonden, in gevaar wordt gebracht.

Artikel 16

De Regering van de Zwitserse Bondsstaat stelt de Overeenkomstsluitende Partijen in kennis van de datum van ontvangst van elke kennisgeving die is ontvangen krachtens de artikelen 14 en 15.

Artikel 17

1. Indien de Overeenkomst van 29 april 1963 nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging wordt opgezegd door één van de Partijen bij die Overeenkomst, treden de Overeenkomstsluitende Partijen onverwijld in overleg betreffende de maatregelen die nodig zijn om de continuïteit te verzekeren bij de uitvoering van de taken die ingevolge deze Overeenkomst rusten op de Internationale Commissie.

2. Indien binnen zes maanden na het begin van dit overleg geen overstemming is bereikt, kan elk der Overeenkomstsluitende Partijen te allen tijde deze Overeenkomst opzeggen, overeenkomstig artikel 15, zonder te wachten tot er een tijdvak van drie jaar is verstreken.

Artikel 18

Deze Overeenkomst, die is opgesteld in één exemplaar, in de Duitse, de Franse en de Nederlandse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek, zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van de Zwitserse Bondsstaat, die daarvan een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift zal doen toekomen aan elk van de Overeenkomstsluitende Partijen.

pour l'entrée en vigueur de la présente Convention. Celle-ci entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la réception de la dernière notification.

Article 15

A l'expiration d'un délai de trois ans après son entrée en vigueur, la présente Convention pourra être dénoncée à tout moment par chacune des Parties contractantes par une déclaration adressée au Gouvernement de la Confédération Suisse. La dénonciation prendra effet, pour la Partie qui dénonce, six mois après réception de la déclaration par le Gouvernement de la Confédération Suisse. Elle n'aura pas pour effet de compromettre la continuité de l'exécution des tâches, pour lesquelles un financement international aura été acquis.

Article 16

Le Gouvernement de la Confédération Suisse informera les Parties contractantes de la date de réception de toute notification ou déclaration reçue en application des articles 14 et 15.

Article 17

1. Si l'Accord du 29 avril 1963 concernant la Commission Internationale pour la protection du Rhin contre la pollution est dénoncé par l'une des Parties audit Accord, les Parties contractantes procéderont sans délai à des consultations au sujet des dispositions nécessaires en vue d'assurer la continuité de l'exécution des tâches qui, aux termes de la présente Convention, incombent à la Commission Internationale.

2. Si un accord n'est pas intervenu dans les six mois suivant l'ouverture des consultations, chacune des Parties contractantes pourra dénoncer à tout moment la présente Convention conformément à l'article 15, sans attendre l'expiration du délai de trois ans.

Article 18

La présente Convention rédigée en un exemplaire unique, en langues allemande, française et néerlandaise, les trois textes faisant également foi, sera déposée dans les archives du Gouvernement de la Confédération Suisse qui en remettra une copie certifiée conforme à chacune des Parties contractantes.

GEDAAN te Bonn op 3 december 1976

Voor de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland:

(w.g.) PETER HERMES

(w.g.) WERNER MAIHOFFER

Voor de Regering van de Franse Republiek:

(w.g.) VINCENT ANSQUER

Voor de Regering van het Groothertogdom Luxemburg:

(w.g.) JOSEPH WOHLFART

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) T. E. WESTERTERP

Voor de Regering van de Zwitserse Bondsstaat:

(w.g.) HANS HÜRLIMANN

FAIT à Bonn, le 3 décembre 1976

Pour le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne:

(s.) PETER HERMES

(s.) WERNER MAIHOFER

Pour le Gouvernement de la République Française:

(s.) VINCENT ANSQUER

Pour le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg:

(s.) JOSEPH WOHLFART

Pour le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas:

(s.) T. E. WESTERTERP

Pour le Gouvernement de la Confédération Suisse:

(s.) HANS HÜRLIMANN

Bijlage A

Voor de toepassing van deze Overeenkomst begint de Rijn bij de uitstroming uit het Bodenmeer en omvat de rivierarmen door welke hij vrijelijk in de Noordzee uitstroomt, tot aan de zoetwatergrens, met inbegrip van de IJssel tot aan Kampen.

De zoetwatergrens is de plaats in de waterloop waar bij laagwater en ten tijde van geringe toevloed van zoetwater een aanzienlijke toename van het zoutgehalte is waar te nemen als gevolg van de aanwezigheid van zeewater. Deze plaats bevindt zich voor de Nieuwe Maas bij Rijnkilometer 1000 benedenstrooms van de Rijnbrug bij Konstanz. De andere punten van de zoetwatergrens zullen worden vastgesteld door de Internationale Commissie, rekening houdend met de wijze van vaststelling van de hierboven omschreven grens.

Bijlage B**Scheidsrechtspraak**

1. Tenzij de Partijen bij het geschil anders besluiten, wordt de scheidsrechterlijke procedure gevoerd met inachtneming van de bepalingen van deze Bijlage.
2. Het scheidsgerecht bestaat uit drie leden: ieder der Partijen bij het geschil wijst een scheidsman aan; de beide aldus aangewezen scheidsmannen wijzen in onderlinge overeenstemming de derde scheidsman aan, die het voorzitterschap van het gerecht op zich neemt. Indien binnen twee maanden na de aanwijzing van de tweede scheidsman de voorzitter van het scheidsgerecht niet is aangewezen, gaat de President van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, op verzoek van de meest gerede Partij binnen een volgende periode van twee maanden, over tot de benoeming.
3. Indien binnen twee maanden na de ontvangst van het verzoek bedoeld in artikel 13 van de Overeenkomst, één van de Partijen bij het geschil niet is overgegaan tot de door haar te verrichten benoeming van een lid van het gerecht, kan de andere Partij zich wenden tot de President van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, die de Voorzitter van het scheidsgerecht aanwijst binnen een volgende termijn van twee maanden. Zodra de Voorzitter van het scheidsgerecht is aangewezen verzoekt hij de Partij die geen scheidsman heeft benoemd dit te doen binnen een termijn van twee maanden. Na het verstrijken van deze termijn, wendt hij zich tot de President van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, die binnen een volgende termijn van twee maanden overgaat tot de benoeming.

Annexe A

Pour l'application de la présente Convention, le Rhin commence à la sortie du Lac inférieur et il inclut les bras, jusqu'à la limite des eaux douces, par lesquels il écoule librement ses eaux dans la mer du Nord, y compris l'IJssel jusqu'à Kampen.

La limite des eaux douces est l'endroit dans le cours d'eau où, à marée basse et en période de faible débit d'eau douce, une augmentation notable de la teneur en chlorures est à constater du fait de la présence de l'eau de mer. Cet endroit se trouve pour le Nieuwe Maas à 1000 kilomètres-Rhin en aval du Pont de Constance sur le Rhin. Les autres points de la limite des eaux douces seront fixés par la Commission Internationale, en tenant compte des modalités de détermination de la limite définie ci-dessus.

Annexe B**Arbitrage**

1. A moins que les parties au différend n'en disposent autrement, la procédure d'arbitrage est conduite conformément aux dispositions de la présente annexe.

2. Le tribunal arbitral est composé de trois membres – chacune des parties au différend nomme un arbitre, les deux arbitres ainsi nommés désignent d'un commun accord le troisième arbitre qui assume la présidence du tribunal.

Si, au terme d'un délai de deux mois à compter de la désignation du deuxième arbitre, le Président du tribunal n'a pas été désigné, le Président de la Cour Européenne des Droits de l'Homme procède, à la requête de la partie la plus diligente dans un nouveau délai de deux mois, à sa désignation.

3. Si, dans un délai de deux mois après la réception de la requête prévue à l'article 13 de la Convention, l'une des parties au différend n'a pas procédé à la désignation qui lui incombe d'un membre du tribunal, l'autre partie peut saisir le Président de la Cour Européenne des Droits de l'Homme qui désigne le Président du tribunal arbitral dans un nouveau délai de deux mois. Dès sa désignation le Président du tribunal arbitral demande à la partie qui n'a pas nommé d'arbitre de le faire dans un délai de deux mois. Passé ce délai, il saisit le Président de la Cour Européenne des Droits de l'Homme qui procède à cette nomination dans un nouveau délai de deux mois.

4. Indien in de in de voorgaande leden bedoelde gevallen de President van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens verhinderd mocht zijn of indien hij onderdaan is van één van de Partijen bij het geschil, dient de aanwijzing van de Voorzitter van het scheidsgerecht of de benoeming van de scheidsman te geschieden door de Vice-President van het Hof of door het in dienstjaren oudste lid van het Hof dat niet verhinderd is en dat geen onderdaan is van één van de Partijen bij het geschil.

5. De voorgaande bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing om in vacatures te voorzien.

6. Het scheidsgerecht beslist overeenkomstig de regels van het internationale recht en, in het bijzonder, overeenkomstig de bepalingen van deze Overeenkomst.

7. Het scheidsgerecht beslist, zowel ten aanzien van de procedure als van de zaak zelf, met meerderheid van stemmen van zijn leden; wanneer één van de door Partijen aangewezen leden van het gerecht niet aanwezig is of zich van stemming onthoudt, verhindert dit het gerecht niet uitspraak te doen.

Indien de stemmen staken, is de stem van de Voorzitter doorslaggevend. De beslissingen van het gerecht zijn bindend voor de Partijen. Deze dragen de kosten van de scheidsman die zij hebben aangewezen en verdelen de andere kosten gelijkelijk. Ten aanzien van de andere punten stelt het scheidsgerecht zelf zijn procedureregels vast.

Bijlage I

Technische elementen voor de in artikel 2, tweede lid bedoelde injectie-inrichting

De injectie van oplossingen van afvalzout in de ondergrond vindt plaats in een laag kalkachtig poreus gesteente genaamd „Grande Oolithe”, op een diepte van 1500 tot 2000 meter, ten zuidwesten van Mulhouse.

Rekening houdend met de reeds uitgevoerde studies en proefnemingen wordt de injectie verricht met behulp van een inrichting die beantwoordt aan de volgende beschrijving:

1. Een installatie voor de bereiding van geconcentreerde zoutoplossingen, die zich bevindt op het terrein van het bovengrondse complex van de mijn „Amélie” en die in staat is een hoeveelheid zoutoplossing te leveren overeenkomend met 20 kg chloride-ionen per seconde (jaargemiddelde);

4. Si, dans les cas visés aux paragraphes précédents, le Président de la Cour Européenne des Droits de l'Homme se trouve empêché ou s'il est le ressortissant de l'une des parties au différend, la désignation du Président du tribunal arbitral ou la nomination de l'arbitre incombe au vice-président de la Cour, ou au membre le plus ancien de la Cour qui ne se trouve pas empêché et qui n'est pas le ressortissant de l'une des parties au différend.

5. Les dispositions qui précèdent s'appliquent, selon le cas, pour pourvoir aux sièges devenus vacants.

6. Le tribunal arbitral décide selon les règles du droit international et, en particulier, selon les dispositions de la présente Convention.

7. Les décisions du tribunal arbitral, tant sur la procédure que sur le fond, sont prises à la majorité des voix de ses membres, l'absence ou l'abstention d'un des membres du tribunal désignés par les parties n'empêchant pas le tribunal de statuer. En cas de partage égal des voix, la voix du Président est prépondérante. Les décisions du tribunal lient les parties. Celles-ci supportent les frais de l'arbitre qu'elles ont désigné et se partagent à parts égales les autres frais. Sur les autres points le tribunal arbitral règle lui-même sa procédure.

Annexe I

Eléments techniques pour l'installation d'injection prévue au paragraphe 2 de l'article 2

L'injection des saumures résiduelles dans le sous-sol est réalisée dans un horizon de roches-magasin calcaires, dénommé „Grande Oolithe”, à une profondeur de 1500 à 2000 m, au sud-ouest de Mulhouse.

Compte tenu des études et essais déjà effectués, l'injection est réalisée à l'aide d'une installation conforme à la description suivante:

1. un atelier de fabrication de saumure concentrée situé à l'intérieur du périmètre des installations de surface de la Mine „Amélie” et capable de fournir un volume de saumure correspondant à 20 kg/s d'ions-chlore (moyenne annuelle);

2. Waterdichte bekkens voor de berging van de geconcentreerde zoutoplossing en het aan het gesteente onttrokken water;

3. Een leidingnet voor het transport van de zoutoplossing vanaf het bekken naar de injectieputten, over een afstand van ongeveer 10 km, met het bijbehorende pompstation, dat lager gelegen is dan het opslagbekken voor de zoutoplossing;

4. Twee nieuwe injectieputten, die, tezamen met die van Schweighouse, zullen worden toegerust met een dubbel systeem, zodat de zoutoplossing hetzij enkel door zwaartekracht, hetzij met behulp van een pomp kan worden geïnjecteerd;

5. Drie onttrekkingsputten, toegerust met dompelpompen om het water aan het poreuse gesteente te onttrekken;

6. Een leidingnet met een lengte van ongeveer 22 km voor het aan het gesteente onttrokken water, vanaf de onttrekkingsputten naar het spaarbekken voor dit water;

7. Een afstandbedienings- en controlenet, nodig voor de besturing en de bewaking van de bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoering van de installatie omvat het injecteren van chloride-ionen volgens de in de Overeenkomst vastgestelde voorwaarden, de levering van energie, de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden en het toezicht op het onderaardse reservoir.

2. des bassins de stockage étanches pour la saumure concentrées et les eaux de gisement soutirées;

3. un réseau de conduites pour le transport de saumure depuis le bassin jusqu'aux puits d'injection, sur une distance de 10 km environ, avec la station de pompage correspondante, située en aval du bassin de stockage de saumure;

4. deux nouveaux puits d'injection qui, avec celui de Schweighouse, seront équipés d'un système double permettant l'injection de saumure soit par simple gravité, soit avec l'appoint d'une pompe;

5. trois puits de soutirage équipés de pompes immergées à grande profondeur pour l'extraction des eaux de gisement;

6. un réseau de conduites d'eaux de gisement soutirées, sur une distance de 22 km environ, à partir des puits de soutirage jusqu'au bassin de stockage de ces eaux;

7. un réseau de télécommande et télécontrôle, nécessaire pour la conduite et la surveillance de l'exploitation.

L'exploitation de l'installation comprend la mise en oeuvre de l'injection d'ions-chlore dans les conditions prévues par la Convention, la fourniture de l'énergie, l'exécution des travaux d'entretien et la surveillance du réservoir souterrain.

**Nationale vrachten voortkomend uit chloride-ionenlozingen
van meer dan 1 kg/s in afzonderlijke riviergedeelten**

Riviergedeelte	In Zwitserland		In Frankrijk		In Duitsland		In Nederland	
	Gemidd. waarde ¹⁾	Max. waarde ²⁾	Gemidd. waarde ¹⁾	Max. waarde ²⁾	Gemidd. waarde ¹⁾	Max. waarde ²⁾	Gemidd. waarde ¹⁾	Max. waarde ²⁾
Stein a. Rh.-Kembs	10							
Kembs-Seltz/Maxau			130 ³⁾		4,2	4,2		
Seltz/Maxau-Mainz					15,8	17,5		
Mainz-Braubach/ Koblenz					9,9	10		
Braubach/Koblenz- Bimmen/Lobith			38 ⁴⁾		105	123,6		
Bimmen/Lobith- Monding								
	10		168 ³⁾		134,9			

¹⁾ Onder gemiddelde waarde wordt verstaan het jaarlijkse gemiddelde bepaald over lange duur en op grond van metingen bij de lozingspunten.

²⁾ Onder maximumwaarde wordt verstaan de toegestane maximumvracht die van tijd tot tijd wordt bereikt (b.v. bij hogere waterstand).

³⁾ Deze waarde vermindert naar gelang van de toepassing van de in artikel 2 bedoelde maatregelen.

⁴⁾ De chloride-ionenlozingen worden op zodanige wijze gereguleerd dat de concentraties die ontstaan als gevolg van lozingen met meer dan 1 kg chloride-ionen per seconde, bij het meetstation Hauconcourt aan de Moezel niet meer bevatten dan 400 mg/l chloride-ionen. De aangegeven gemiddelde jaarlijkse vracht mag niet worden overschreden.

**Charges nationales résultant des rejets en ions-chlore supérieurs à 1 kg/s dans
différentes sections du fleuve**

Sections du fleuve	En Suisse		En France		En Allemagne		Aux Pays-Bas	
	Valeur moyenne 1)	Valeur maximale 2)	Valeur moyenne 1)	Valeur maximale 2)	Valeur moyenne 1)	Valeur maximale 2)	Valeur moyenne 1)	Valeur maximale 2)
Stein am Rhein- Kembs	10							
Kembs-Seltz/Maxau			130 3)		4,2	4,2		
Seltz/Maxau-Mayence					15,8	17,5		
Mayence-Braubach/ Coblence					9,9	10,0		
Braubach/Coblence- Bimmen/Lobith			38 4)		105	123,6		
Bimmen/Lobith- embouchure								
	10		168 3)		134,9			

1) La valeur moyenne s'entend de la valeur moyenne annuelle de longue durée après mesures sur les rejets.

2) La valeur maximale s'entend de la charge maximale admise, (atteinte de temps à autre, par exemple à l'occasion d'un débit plus élevé).

3) Cette valeur diminue en fonction de la réalisation des mesures prévues à l'article 2.

4) Les rejets en ions-chlore sont modulés de façon telle que la concentration résultant des rejets supérieurs à 1 kg/s d'ions-chlore ne dépasse pas 400 mg/l d'ions-chlore à la station de mesure d'Hauconcourt sur la Moselle. La charge moyenne annuelle indiquée ne doit pas être dépassée.

D. PARLEMENT

De Overeenkomst, met Bijlagen, heeft ingevolge artikel 60, tweede lid, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal alvorens in werking te kunnen treden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Overeenkomst, met Bijlagen, zullen ingevolge artikel 14, tweede alinea, juncto artikel 13, in werking treden op de eerste dag van de tweede maand volgende op de datum waarop de in de eerste alinea bedoelde kennisgevingen hebben plaatsgevonden.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de Overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

J. GEGEVENS

Van de op 29 april 1963 te Bern tot stand gekomen Overeenkomst nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging, met Protocol van ondertekening, naar welke Overeenkomst onder meer in de preambule tot van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is de tekst geplaatst in *Trb.* 1963, 104. Zie ook *Trb.* 1965, 68. Vergelijk ook *Trb.* 1977, 31.

Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, naar welk Hof in Bijlage B bij de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is ingesteld ingevolge het op 4 december 1950 tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Tekst en vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in *Trb.* 1951, 154. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1974, 215.

Van de op 3 december 1976 te Parijs /Bonn tot stand gekomen briefwisseling tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Regering inzake de financiering van een project voor zoutopslag is de tekst, alsmede een vertaling in het Nederlands, geplaatst in *Trb.* 1977, 34.

Van de eveneens op 3 december 1976 te Bonn tot stand gekomen Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen chemische verontreiniging zijn de Nederlandse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1977, 32.

Uitgegeven de achttiende februari 1977.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL.